

Till
Finansdepartementet

103 33 Stockholm

Remiss Utkast till Lagrådsremiss om räntebeläggning av periodiseringsfonderna

Bakgrund och gällande rätt

Företagen har idag en formell skatt på 28 procent av vinsten. Den effektiva beskattningen är dock lägre. Den effektiva beskattningen av bolagsvinster beror på hur företagen väljer att utnyttja bokslutsdispositioner såsom överavskrivningar och avsättningar till periodiseringsfonder. Det system med periodiseringsfonder som gäller för svenska företag idag innebär att företagen kan reservera en andel av vinsten och slippa beskattning på den delen under sex år. Det sker inte någon avsättning i faktisk mening, förutsättningen för skatteavdraget är istället att avsättningen görs i företagets bokföring. Detta skapar en lägre kostnad för att göra investeringar med eget kapital och ger en möjlighet att jämna ut resultatet över åren. Under goda år reserveras medel i fonder och om företaget går med underskott kan medel återföras för att kvitta vinster mot förlusterna.

Systemet med periodiseringsfonder har sålunda två huvudfunktioner. Det sänker skatteuttaget på sådana investeringar som finansieras med internt genererade inkomster och det möjliggör för företagen att under år med goda inkomster göra avsättningar som kan användas för att täcka förluster under senare år.

Möjligheten att reservera medel i periodiseringsfonder omfattar inte privatbostadsföretag, investmentföretag, förvaltningsföretag eller värdepappersfonder. Den årliga avsättningen bildar en särskild fond som registreras i företagets räkenskaper. Företaget kan maximalt ha sex fonder. För handelsbolag görs avsättningen hos delägarna. Återföring kan ske under perioden med valfritt belopp. Dock måste hela det avsatta beloppet återföras senast efter sex år.

För juridisk person (utom dödsbo) får avdrag för avsättning göras med max 25 procent av inkomsten för beskattningsåret före avdraget. För fysisk person (enskild näringsidkare) och dödsbo får avdraget för av-

sättning till periodiseringsfond uppgå till högst 30 procent av inkomsten.

Kort om förslaget

Remissen till lagrådet innehåller ett förslag om räntebeläggning av juridiska personers avsättningar till periodiseringsfonder. Handelsbolag och enskilda näringsidkare ska inte omfattas av förslaget. En räntebeläggning föreslås ske genom att de företag som vid beskattningsårets ingång har satt av medel i periodiseringsfonder ska ta upp en schablonintäkt till beskattning. Schablonintäkten beräknas genom att summan av avsättningarna multipliceras med statslåneräntan minus två procentenheter.

Förslaget beräknas ge ökade skatteintäkter till staten med 1,5 miljarder år 2005 och en varaktig ökning av skatteinkomsterna med cirka 2 miljarder. Detta ska bidra till att finansiera de höjda fribeloppen i förmögenhetsbeskattningen (kostnad cirka 1,1 mdr) samt borttagandet av arvs- och gåvoskatten (kostnad cirka 2,6 mdr).

LO:s yttrande

Enligt finansdepartementets beräkningar ligger den effektiva skatten på bolagsvinster på runt 26,5 procent, när den skattelättnaden periodiseringsfonderna innebär inkluderas. Med en räntebeläggning av periodiseringsfonderna kommer den effektiva skatten att närma sig den formella skattesatsen. Detta innebär att beskattningen av företagens egenfinansierade investeringar ökar.

Om den effektiva beskattningen av företag ska skärpas genom ett borttagande av den skattecredit som periodiseringsfonderna innebär, anser LO att en räntebeläggning i enlighet med förslaget är en bra metod. Förslaget innebär att möjligheten att kvitta förluster mot vinster från tidigare år bibehålls, vilket för företagets räkning innebär en möjlighet till resultatutjämning över tiden. Den ränta som föreslås är något låg i jämförelse med annan upplåning, vilket innebär att skattecrediten till en del bibehålls även med de nya reglerna.

LO har endast en invändning mot det isolerade förslaget att räntebelägga periodiseringsfonderna och den gäller den del som går ut på att enskilda näringsidkare och handelsbolag ska undantas. Skattereglerna bör enligt LO vara utformade så att de behandlar alla företag lika, oavsett företagsform, varför en räntebeläggning bör gälla samtliga företag.

LO har dock flera invändningar mot förslaget sett i ett större sammanhang. LO anser inte att det är rimligt att den effektiva beskattningen av bolagen höjs för att finansiera lättnader i beskattningen av ägarkollektivet. Sverige har idag en låg bolagsskatt i jämförelse med

många andra länder i Europa. För att bibehålla en god konkurrenssituation bör den svenska relativa positionen bibehållas. En skärpning av den effektiva bolagsskatten – om än marginell – är då enligt LO ett steg i fel riktning. Detta särskilt i en tid då vissa andra länder sänker eller överväger att sänka sin formella bolagsskattesats.

Som framgått ovan avvisar inte LO ett system med en räntebeläggning av periodiseringsfonderna. LO anser dock att åtgärden ska utvärderas utifrån vad den är avsedd att finansiera. Skattelättnader för ägarkollektivet ska inte finansieras hos företagen. Det är företagens kostnader, i form av framförallt insatsvaror och lönekostnader men även skatter, som styr konkurrensläget i förhållande till andra länder och därmed investeringarna. Vilken skattenivå ägarkollektivet är föremål för saknar i stort sett betydelse i en liten öppen ekonomi. Detta bl.a med anledning av att ägarna av svenska företag inte endast befinner sig i Sverige. Avkastningskravet är sålunda internationellt givet och detta påverkas inte av ägarnas skattesituation, till skillnad från företagens. Det är vidare långt ifrån säkert att en ökning av individens förmögenheter genom exempelvis en lägre förmögenhetsskatt kommer svenska företag tillgodo.

Möjligen kan argumenteras för att den del av arvsskatten som berör generationsskiften i företag ska finansieras med en ökad beskattning av bolagen men i övrigt bör inte företagens skattesituation sammanblandas med ägarnas. Det är dessutom en förhållandevis liten del av arvsskatten som härrör från företagstillgångar, uppskattningsvis något mindre än 500 miljoner kronor.

På kort sikt innebär en räntebeläggning av periodiseringsfonderna en ökad kostnad för företagen som påverkar resultatet. Detta innebär att ägarna får en något lägre avkastning efter skatt. På lite sikt innebär en ökad beskattning av bolagssektorn och den följande lägre avkastningen att kapitalstocken i bolagssektorn minskar. En minskad kapitalstock innebär lägre reallöner, vilket i sin tur innebär att det är löntagarna som på sikt bär kostnaden för den högre effektiva bolagsskatten. Den mest trögrörliga av produktionsfaktorerna är löntagarna, eftersom de inte har samma enkla möjligheter att flytta till andra länder som kapitalet. En höjd skatt på bolagsnivå kommer sålunda alltid att förr eller senare innebära ett minskat löneutrymme.

En räntebeläggning av periodiseringsfonderna är, enligt LO, en lämplig metod att höja den effektiva bolagsskattesatsen. LO avvisar dock ett förslag där den effektiva bolagsskatten höjs till förmån för att sänka skatten på förmögenheter samt slopa arvs- och gåvoskatten. En sådan växling bidrar till att försämra för investeringar och kostnaderna för detta bärs på lite sikt av löntagarna. Mot bakgrund av ovanstående avvisar LO förslaget om en räntebeläggning av periodiseringsfonderna

ämnad att finansiera en lägre förmögenhetsskatt och slopad arvs- och gåvoskatt.

LANDSORGANISATIONEN I SVERIGE

Wanja Lundby-Wedin

Åsa-Pia Järliden Bergström